

prima instanță: S. Garștea-Bria
instanța de apel: V. Clevadî, M. Anton, A. Gavrilița
instanța de recurs: M. Poalelungi, T. Vieru, T. Răducanu, Sv. Moldovan,
O. Adam

ÎNCHEIERE

30 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru
Oleg Sternioală, Ion Druță

examinînd cererea de revizuire depusă de Felix Guțu,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Felix Guțu
împotriva întreprinderii de stat „Moldatsa” privind anularea ordinelor, restabilirea la
lucru, încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la lucru și repararea
prejudiciului moral,
împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 30 august 2006,

c o n s t a t ă:

La 21 octombrie 2005, Felix Guțu a formulat cerere de chemare în judecată
împotriva întreprinderii de stat „Moldatsa” privind anularea ordinelor, restabilirea la
lucru, încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la lucru și repararea
prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat reclamantul că a activat la ÎS „Moldatsa”, în
calitate de controlor de trafic aerian, deținînd și funcția de președinte al comitetului
sindical.

Prin ordinul directorului general al ÎS „Moldatsa” nr. 103/p din 04 august 2005,
i-a fost aplicată sancțiune disciplinară, pentru falsificarea documentelor contabile.

Prin ordinul directorului general al ÎS „Moldatsa” nr. 119/p din 18 august 2005,
a fost concediat, în temeiul art. 86 al. (1) lit. j) Codul muncii.

Solicită Felix Guțu, anularea ordinelor directorului general al ÎS „Moldatsa” nr.
103/p din 04 august 2005 și nr. 119/p din 18 august 2005; încasarea salariului mediu
pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral, în mărime de
10000 de lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Botanica, municipiul Chișinău din 22 martie 2006,
acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2006, a fost admis apelul

declarat de Felix Guțu, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial.

Astfel, a fost anulat ordinul directorului general al ÎS „Moldatsa” nr. 119/p din 18 august 2005, cu încasarea de la ÎS „Moldatsa”, în beneficiul lui Felix Guțu a salariului mediu pentru absență forțată de la lucru, în mărime de 45508 de lei și prejudiciu moral în mărime de 5056,52 de lei. În rest, hotărârea Judecătorei Botanica, municipiul Chișinău din 22 martie 2006, a fost menținută.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 30 august 2006, a fost admis recursul declarat de ÎS „Moldatsa”, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2006 și menținută hotărârea Judecătorei Botanica, municipiul Chișinău din 22 martie 2006.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 19 octombrie 2011, cererea de revizuire depusă de Felix Guțu, împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 30 august 2006, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă.

La 28 mai 2015, Felix Guțu, repetat, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 30 august 2006, solicitând admiterea cererii și casarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 30 august 2006, cu trimiterea pricinii la rejudecare în recurs.

În motivarea cererii de revizuire susține revizuentul că, la 19 octombrie 2012, prin Ordonanța procurorului în procuratura de transport, V. Chiranda, s-a dispus încetarea urmăririi penale în privința sus-numitului.

Precizează că respectiva Ordonanță nu i-a fost adusă la cunoștință.

Despre încetarea urmăririi penale în privința sa, a aflat din Obiecțiile prezentate de Guvernul Republicii Moldova către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, la pct. 17.

Astfel, susține că la 22 decembrie 2014, a depus cerere la Procuratura de Transport/Procuratura Generală, prin care a solicitat permisiunea de a face cunoștință cu materialele cauzei penale, intentată pe numele lui.

La 30 decembrie 2014, a fost informat de Procuratura Generală că dosarul a fost expedit în adresa Agentului Guvernamental.

La 31 decembrie 2014, a depus cerere la Ministerul Justiției, prin care a solicitat permisiunea de a face cunoștință cu materialele cauzei penale.

La 12 ianuarie 2015, a fost informat că dosarul a fost expedit în adresa Procuraturii de Transport.

La 14 ianuarie 2015, a înregistrat cererea, iar la 17 ianuarie 2015, s-a prezentat la Procuratura de Transport pentru a face cunoștință cu dosarul, care însă, nu i-a fost prezentat, fiind informat despre posibilitatea de a lua cunoștință și a face copii, abia, la o dată ulterioară.

La 22 ianuarie 2015, a solicitat, repetat, accesul la cauza penală intentată pe numele lui Felix Guțu, cu posibilitatea de a face copii de pe materiale, precum și să i se elibereze Ordonanța procurorului în procuratura de transport, V. Chiranda din 19 octombrie 2012.

Susține că i s-a permis accesul la dosar, cu posibilitatea de a face copii de pe materiale, abia la 27 februarie 2015.

Având în vedere că la materialele dosarului penal, inclusiv la Ordonanța din 19

octombrie 2012, pe care o invocă drept temei pentru revizuirea deciziei Curții Supreme de Justiție din 30 august 2006, a avut acces doar la 27 februarie 2015, consideră că cererea de revizuire este depusă în termen.

Drept temei de revizuire, Felix Guțu a invocat prevederile art. 449 lit.b) și e) Cod de procedură civilă.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire tardivă, în partea în care se invocă temeiul declarării revizuirii, prevăzut la art. 449 lit.b) Cod de procedură civilă și neîntemeiată, în partea în care se invocă temeiul declarării revizuirii, prevăzut la art. 449 lit.e) Cod de procedură civilă, și care urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, din următoarele considerente.

Colegiul notează că motivele revizuirii sînt prevăzute limitativ la art.449 Cod de procedură civilă și astfel, conform lit. b) al articolului, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii; iar conform lit. e) al articolului, revizuirea se declară în cazul s-a anulat ori s-a modificat hotărîrea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărîrii sau deciziei a căror revizuire se cere.

Conform art. 450 lit. b) Cod de procedură civilă, în cazul prevăzut la art.449 lit.b), cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștința de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai tîrziu de 5 ani de la data rămînerii irevocabile a hotărîrii, încheierii sau deciziei.

Astfel, Colegiul constată că decizia Curții Supreme de Justiție, a cărei revizuire se cere, a fost pronunțată la 30 august 2006, iar cererea de revizuire a fost depusă la 28 mai 2015, peste 8 ani și 9 luni, adică, peste termenul de 5 ani de la rămînera irevocabilă a deciziei instanței de recurs, așa cum stabilește art. 459 lit.b) Cod de procedură civilă.

Or, în situația în care, se depășește termenul de 5 ani de la data rămînerii irevocabile a hotărîrii, încheierii sau deciziei, revizuentul nu mai poate invoca aplicarea termenului de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștința de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior.

Termenul de 3 luni, urmînd a fi aplicat în interiorul termenului de 5 ani.

În circumstanțele expuse, Colegiul relevă că cererea de revizuire depusă în temeiul de declarare a revizuirii, prevăzut de art. 449 lit.b) Cod de procedură civilă, este tardivă.

Cu referire la temeiul de declarare a revizuirii, prevăzut de art. 449 lit.e) Cod de procedură civilă, Colegiul constată că revizuentul pune la baza cererii sale Ordonanța procurorului în procuratura de transport, V. Chiranda din 19 octombrie 2012, prin care s-a dispus încetarea urmării penale în privința lui Felix Guțu.

Avînd în vedere că prin Legea pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă nr. 155 din 05.07.2012, lit. e) art. 449 din prezentul Cod a suferit

următoarele modificări:

„118. La articolul 449:

la litera e), cuvintele „sau hotărîrea ori decizia unui alt organ” se exclud;”, Ordonanța procurorului privind încetarea urmăririi penale, nu se încadrează în art. 449 lit.e) Cod de procedură civilă și nu poate fi invocat drept temei de revizuire.

Ținînd cont de aceste modificări, la 30 iunie 2015, Felix Guțu a înaintat cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, considerînd că prin excluderea din Codul de procedură civilă a temeiului de revizuire a unei hotărîri judecătorești în cazul în care „hotărîrea ori decizia unui alt organ a fost anulat ori s-a modificat”, se încalcă art. 1 alin. (3), 16, 20, 21, 54, 116 din Constituție.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 02 septembrie 2015, s-a admis cererea formulată de Felix Guțu privind emiterea încheierii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, sesizarea Curții Constituționale în vederea efectuării controlului constituționalității și declararea neconstituțional a pct. 118 Art.I din Legea pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă nr. 155 din 05.07.2012; s-a ridicat excepția de neconstituționalitate și s-a propus Plenului Curții Supreme de Justiție sesizarea Curții Constituționale.

Astfel, la 10 noiembrie 2015, Curtea Supremă de Justiție a sesizat Curtea Constituțională, iar la 01 martie 2016, Curtea Constituțională a adoptat Hotărîrea privind excepția de neconstituționalitate a pct. 118 Art.I din Legea nr. 155 din 05.07.2012 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova.

Potrivit Hotărîrii,

„71. Astfel, Curtea constată că textul care a fost exclus, și anume: „s-a anulat ori s-a modificat hotărîrea ori decizia unui alt organ”, nu corespundea criteriilor de claritate și previzibilitate a legii. Prin modul de redactare, acesta nu avea capacitatea de a exprima pentru instanțele judecătorești care acte și ale căror autorități urmau să determine revizuirea hotărîrilor judecătorești.”

72. Respectiv, în urma modificării art. 449 lit. e) Cod de procedură civilă, revizuirea unui act judecătoresc poate fi solicitat doar dacă s-a anular ori s-a modificat hotărîrea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărîrii sau deciziei a căror revizuire se cere. Anularea sau modificarea hotărîrii unui alt organ nu poate servi drept temei de revizuire a unei hotărîri judecătorești.”

73. În acest context, Curtea menționează că la baza revizuirii unei hotărîri judecătorești urmează a fi puse doar acte de dispoziție irevocabile. Or, actul unei autorități non-judiciare, care nu are caracter definitiv, nu poate determina modificarea unei hotărîri judecătorești definitive și irevocabile, care de cele mai multe ori la etapa solicitării revizuirii a fost executată, fapt care poate implica încălcarea securității raporturilor juridice.

74. Curtea reține că excluderea textului „hotărîrii sau deciziei unui alt organ” drept temei de revizuire nu determină ruperea echilibrului procesual, or, prin amendamentele operate legiuitorul, în vederea neadmiterii încălcării principiului securității raporturilor juridice, a stabilit circumstanțe clare și previzibile, condiție esențială a calității normei juridice.

75. Astfel, concluzionând, Curtea reține că, având în vedere redacția defectuoasă a textului „sau hotărârea ori decizia unui alt organ”, care era de natură să afecteze securitatea raporturilor juridice și respectarea principiului *res judicata*, excluderea acestuia din norma art. 449 lit e) al Codului de procedură civilă prin pct. 118 al Art. I din Legea nr. 155 din 5 iulie 2012 nu este contrară articolului 20 din Constituție.”

Ținând cont de limitele stabilite de art. 449 lit.e) Cod de procedură civilă și de Hotărârea Curții Constituționale din 01 martie 2016, Colegiul consideră că cererea de revizuire a deciziei Curții Supreme de Justiție din 30 august 2006, în baza Ordonanței procurorului în procuratura de transport, V. Chiranda din 19 octombrie 2012, prin care s-a dispus încetarea urmăririi penale în privința lui Felix Guțu, nu este întemeiată.

În contextul celor relevate, Colegiul consideră imperios necesar să precizeze că unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, *inter alia*, că o soluție definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată (cauza *Roșca c. Moldovei*, nr. 6276/02, § 24, din 22 martie 2005).

Principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat (*res judicata*).

Acest principiu insistă asupra faptului, că nici o parte la proces nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri care este definitivă și executorie, chiar și în scopul reluării procesului de judecată și o nouă soluționare a cauzei.

Competența Curții Supreme de Justiție este de a corecta lacunele în drept și omisiunile justiției, și nici într-un caz de a efectua o reexaminare.

Revizuirea nu trebuie tratată ca un recurs în anulare și nici existența a două păreri asupra aceleiași probleme nu poate servi temei pentru reexaminare. Ca excepție de la acest principiu se face în cazul în care reexaminarea este necesară în temeiul circumstanțelor fundamentale și obligatorii.

În consecință, admiterea cererii de revizuire în împrejurările reținute va constitui incontestabil o încălcare a principiului securității raporturilor juridice (*Popov (2) contra Moldovei, E. Duca contra Moldovei ș.a*).

În același timp, Curtea susține că dreptul la judecarea într-un mod echitabil de către o instanță, așa precum este garantat de articolul 6 § 1 al Convenției, trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, declară preeminența dreptului, o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de Felix Guțu, ca inadmisibilă.

În conformitate cu art. 269-270, 453 al.(1) lit. a) și 449 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Se respinge ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Felix Guțu, împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 30 august 2006, în pricina civilă la

cererea de chemare în judecată formulată de Felix Guțu împotriva întreprinderii de stat „Moldatsa” privind anularea ordinelor, restabilirea la lucru, încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

Ion Druță